

Kovács R. Andrea

Gidion Cutter & Fia

– Amélia kedves, az ujjacskái valami elképesztően hatnak a fejbőrömrre.

– Köszönöm, asszonyom!

– Mondja csak, drágám, hol és kitől tanulta a szakmát?

– Az édesanyámtól, ő meg a nagyanyámtól, otthon.

– Á, értem. A tehetsége nyilvánvalóan családi örökség.

– Így is lehet mondani, asszonyom.

– Tudja, kedvesem, mindig sokra becsültem azokat, akik ismerik a gyökereiket, tisztában vannak a felmenőik múltjával és hovatartozásával. Valahogy tartást ad az embernek, ha tudja, hogy honnan származik. De ezt nyilván nem kell magyaráznom épp önnek.

– Igen, asszonyom. Mindazonáltal megjegyezném, hogy a saját árnyékát senki sem lépheti át.

– Ezen mit ért pontosan, drágám?

– Az örökség egyben elkötelezettség is jelent. Bármit teszünk vagy mondunk, mindig szem előtt kell tartanunk családunk tisztaságát, hírnevét megőrzését, és ezt a törekvést kell oltanunk leendő leszármazottaink lelkébe is.

– Hát persze, kedvesem. De azért tegye a szívére a kezét, és mondja meg nekem, de őszintén, nem jobb érzés úgy gondolni a felmenőire, hogy pontosan tudja, hogy kik ők és miket cselekedtek, mint ha csak dagerrotípiái volnának róluk a kandalló fölött a szalonban?

– Igen, asszonyom, ugyanakkor családjukban a hagyományaink őrzése és

átadása nem pusztán egy ünnepélyesebb hangulatú ötórás tea, hanem élő rítus, ami már kisgyermekkorunktól fogva átszövi minden egyes napunkat. És ha igazán őszinte akarok lenni, ez a fajta tudatosság kifejezetten terhes örökség, és köztünk szólva néha szerfelett nyomasztó is egyben. Mint említettem nemrég, asszonyom, a saját árnyékát senki sem lépheti át.

– Még mindig nem értem, hogy mit akar ezzel mondani, Amélia.

– Akkor fáradjon a búra alá, és amíg beáll a dauer, elmesélek egy történetet. Meglátja, hogy mire végzek önnel, nem lesznek kétségei afelől, hogy van örökség, amely egyben átok is.

– Ez igazán pazar ötlet, drága Amélia! Mit gondol, az én kis Buffym ülhet addig az ölemben?

– Természetesen, asszonyom.

– Gyere, édes kicsi kincsem, Buffykám, gyere ide anyucihoz! Jól van, drágám, így, igen, gömbölyödj csak az ölemben. Adj egy puszit anyunak! Jól van, kicsim! Amélia, édesem, egy kis huzatot érzek a derekamon, legyen olyan jó, hogy becsukja az ablakot.

– Csukva van az ablak, asszonyom, de ha gondolja, elhúzom a függönyt. Képzeld, a múlt héten Heddy Armitage-nél sikerült szert tennem egy vég zöld bársonyra. Valami csodálatosan kellemes a tapintása, ugyanakkor kissé nehézkes és darabos az esése, épp ezért inkább drapériának való, mint estélyi ruhának. Még aznap beszeget-

tem, raffoltattam Heddy egyik varró-nőjével. Tudja ön, hogy milyen ügyes kezű lányai vannak a Heddynek? A kis Emilynek semmi percbe nem került a szegés, raffolás, és amikor hazaértem, a jó Mr. Kosminskivel azonnal felrakattam a függőnyt.

– Ááá, igen, igen, a jó Mr. Kosminski. Igazán jó partinak számított, amíg maga el nem csavarta a fejét, drágám. Higgye el nekem, Amélia, ha azt mondom, hogy fél London leányálmait döntötte romba azzal, hogy hozzáment Aaronhoz. Rendkívül jó kiállítású férfi ahhoz képest, hogy csak egy lengyel bevándorló, de hát a maga családja is a kontinensről származik, nemde? Honnan is érkezett a családja, kedvesem?

– Magyarországról.

– Ó, igen. Az egzotikus Transylvania!

– Nem, asszonyom. Magyarországról. Erdély, vagy ahogy itt, Angliában mondják, Transylvania, csupán egy szelete a hazámnak. Gyönyörű szelete természetesen, de azért nem azonosítanám az egész magyar honnal.

– Jaj, kedvesem, nem akartam megbántani. Tudom, hogy maguk, magyarok mennyire büszkéek a származásukra. Mondja, hogy nem haragszik rám!

– Nem haragszom, drága Lydia. Ugye, szólíthatom Lydiának?

– Természetesen, édesem. Már jó egy éve ön bodorítja a hajamat, s azt hiszem, köztünk nincs helye semmiféle titoknak, félreértésnek. Tudja, mindig úgy gondoltam, hogy frizőrnek lenni igazi bizalmi állás, ráadásul ön és a családja, mondhatni, hivatásként űzi ezt a foglalkozást, s ez rendkívül tiszteletre méltó dolog. Ha nem tartaná attól, hogy a társaság és persze Lady Ashburton meg a hölgyek

a Háborús Árvákért Egyletben megszólhatnak érte, azt is megengedném, hogy pertuba kerüljünk, de nyilván megérti, hogy egy asszonynak az én társadalmi háttérrel ez roppant illetlen engedmény volna egy egyszerű polgári származású emberrel szemben még akkor is, ha olyan feddhetetlen és tisztességes személyről is van szó, mint ön, kedvesem.

– Megérttem, asszonyom. Most pedig, ha megengedi, elkezdem a műveletet. Megeshet, hogy kicsit fájni fog, de ahogy jó anyám mondta mindig, a szépségért meg kell szenvedni.

– Ne csináljon ebből gondot, Amélia, kedves, húzza csak ide azt az ördögi masinériát, és vágjunk bele. Meg kell mondanom, az a párizsi fickó, az a hogyishívják, no, ej, de rövid az eszem... ja, igen, Francois Marcel. Na, szerintem egy igazi zseni a maguk szakmájában, hogy ezt a tartós hullám dolgot csak úgy kitalálta. Tényleg igaz, hogy a kurtizánoknak ingyen készítette el a frizurát?

– Igen, asszonyom.

– Micsoda erkölcstelen ötlet, mindazonáltal roppant leleményes is egyben. Erről jut eszembe, hallotta, hogy megint találtak egy halott prostituáltat? Tudom, hogy nekem meg sem szabadna hallani az ilyesmit, de hát itt magunk között vagyunk, nemde?

– Igen, asszonyom. Cathy Eddowes volt az. Szörnyű, ami azzal a szegény lánnyal történt.

– Magának kereste a bajt. Egy nőnek semmi keresnivalója az utcán egyedül, de hát tudjuk, hogy miféle nőszemély volt. Auúúú!

– Elnézését kérem, Mrs. Chesterfield.

– Egy kicsit finomabban, kedvesem, kitépi azt a maradék pár szál hajamat is.

– Igenis, asszonyom.
– No, hol is tartottam, ja, igen, az a rosszleletű nőszemély. Hát, kérem, nem titok, hogy mivel kereste a kenyerét. Isten büntetéseként gondolok arra, ami vele és a fajtájával történik mostanság. Imádkozom a jóistenhez, hogy a Scotland Yard mihamarabb fényt derítsen a gyilkos kilétére, de be kell vallanom, örülök, hogy valaki végre megtisztítja London utcáit a szeméttől. Tűrhetetlen, hogy... auúúú!

– Elnézést, asszonyom, már nincs sok hátra. Muszáj jó szoroson csavarni, hiszen az elektródák illesztéseinek tökéletesen kell rögzülniük a villanyos gépezethez.

– Értem én, értem, csak hát, tudja, nem igazán szeretek arra gondolni, hogy mi történik a hajam másik végén. Ez a villanyosság nagyszerű találmány, bár kissé istentelen, nem gondolja?

– Pusztá fizika, asszonyom.

– Azt meg maga miből gondolja? Ugyan mit érthet egy nő a tudományokhoz? Maradjon köztünk, Amélia, drága, de ha tehetném, egyszerűen megtiltanám, hogy egy nő magas iskolákat végezzen. Semmi keresnivalónk a férfiak világában. Nem is tudom, hogy egyáltalán hogyan juthat eszébe bárkinek is, hogy egy asszonnak a háztartásvezetésnél több tudásra lehet szüksége. Meg aztán két szülés között maga sem szívesen görnyedne vaskos lexikonok fölött, nemde, kedvesem?

– Azt hiszem, Lady Lovelace erősen kifogásolná az ön álláspontját, Mrs. Chesterfield.

– Óladysége pusztán szórakozásból játszadozik a matematikával. A kertészem... öhm... bizalmas viszonyban van a lady egyik szobalányával, és a kislánytól tudjuk, hogy Ada a minap este

fésülködés közben maga vallott úgy, hogy szerfelett fejfájdító a matematikai tudományokkal való viaskodás. Meg aztán egy asszony sosem csinálhat karriert a tudományban, nemde? Az egész pusztán egy időigényes hobbi, amitől ráadásul még migrént is kap a kedves Lady Lovelace. De hát, mint tudjuk, az alma nem esik messze a fájától. Lord Byron kétségkívül zseniális költő, mégis úgy hiszem, hogy Ada sajnos az apja polgárpukkasztó hajlamait örökölte csupán, a tehetségét nem.

– Én inkább úgy hiszem, hogy Lady Lovelace tehetsége a költészet helyett a matematikában nyilvánul meg.

– Tehetség? Egy nőnek nem tehetségre van szüksége, hanem szilárd erkölcsökre és makulátlan neveltetésre. Persze az sem árt, ha tisztában van az alapvető tánclépésekkel, de végeredményben nem kell ismerni a francia négyest ahhoz, hogy jól menjünk férjhez.

– Természetesen kötnek minket társadalmunk szabályai, de szerencsére vannak kivételek. Mint például signora Agnesi.

– Az meg kicsoda?

– Maria Gaetana Agnesi a bolonjai egyetem matematikai és filozófia tanszékének kinevezett professzora volt 1750-ben. Magától XIV. Benedek pápától kapta a megbízást. Signora Agnesi egyebek között görögül és latinul is tudott, könyvet írt az integrálszámításról és a differenciálszámításról, és nem mellesleg első beszéde, melyet az egyetemen kilencéves korában latin nyelven tartott, a nők tanuláshoz való jogát hivatott védelmezni.

– Méghogy a pápa nevezte ki? Micsoda bizarr ötlet! Öszentségének, és remélem, hogy isten megbocsátja

a szavaimat, bizonyára a fejébe szállhatott a misebor, hogy ilyen esztelen cselekedetre ragadtatta magát. Amélia drága, lehet, hogy a jó Mr. Kosminskit levette a lábáról az ilyen furcsa és érthetetlen beszéddel, hogy integrizé meg differenciátor, de kérem, hogy a jelenlétemben tartózkodjon az ilyesmitől. Egészen belefájdul a fejem, pedig aztán nem vagyok az a fajta. Mellesleg pedig az olaszok mindig is rendkívül bohó népség voltak. Kétség sem férhet hozzá, hogy egy nőnek Isten rendelése szerint való helyét kell betöltenie. Gyereket szülni, családot és embert vezetni a sírig, és pont.

– A gyermekszülés nyilvánvaló képessége egy nőnek, mely azonban pusztán biológiai adottság, nem pedig életcél. Úgy gondolom, hogy egy leánygyermek szellemének pallérozása ugyanúgy kötelessége egy apának, mint egy anyának a háztartási ismereteken felül bevezetni a leányát az asszonyi ismeretekbe is. Akkor talán kevesebb dolguk lenne az East End-i angyalcsináló bábáknak.

– Micsoda felháborító badarságokat beszél, kedvesem. Elképesztő, hogy milyen gondolatok bujkálnak abban a csinos kis fürtös fejecskéjében. Őszintén remélem, hogy az eladósorban lévő leányoknak nem tömi a fejét ilyesmi beszéddel. Maga még roppant fiatal, drága Amélia, de meglátja, amint elpotyogtat néhány gyerkőcot, az ilyen illetlen gondolatok, mint tanulás és tudomány, hamarosan kiröppennek majd a buk-sijából. Nem is beszélve arról, hogy tisztességes asszony nem foglalkozik ilyesmivel.

– Tehát úgy gondolja, hogy honfiktársam, Hugonnai Vilma grófnő, vagy

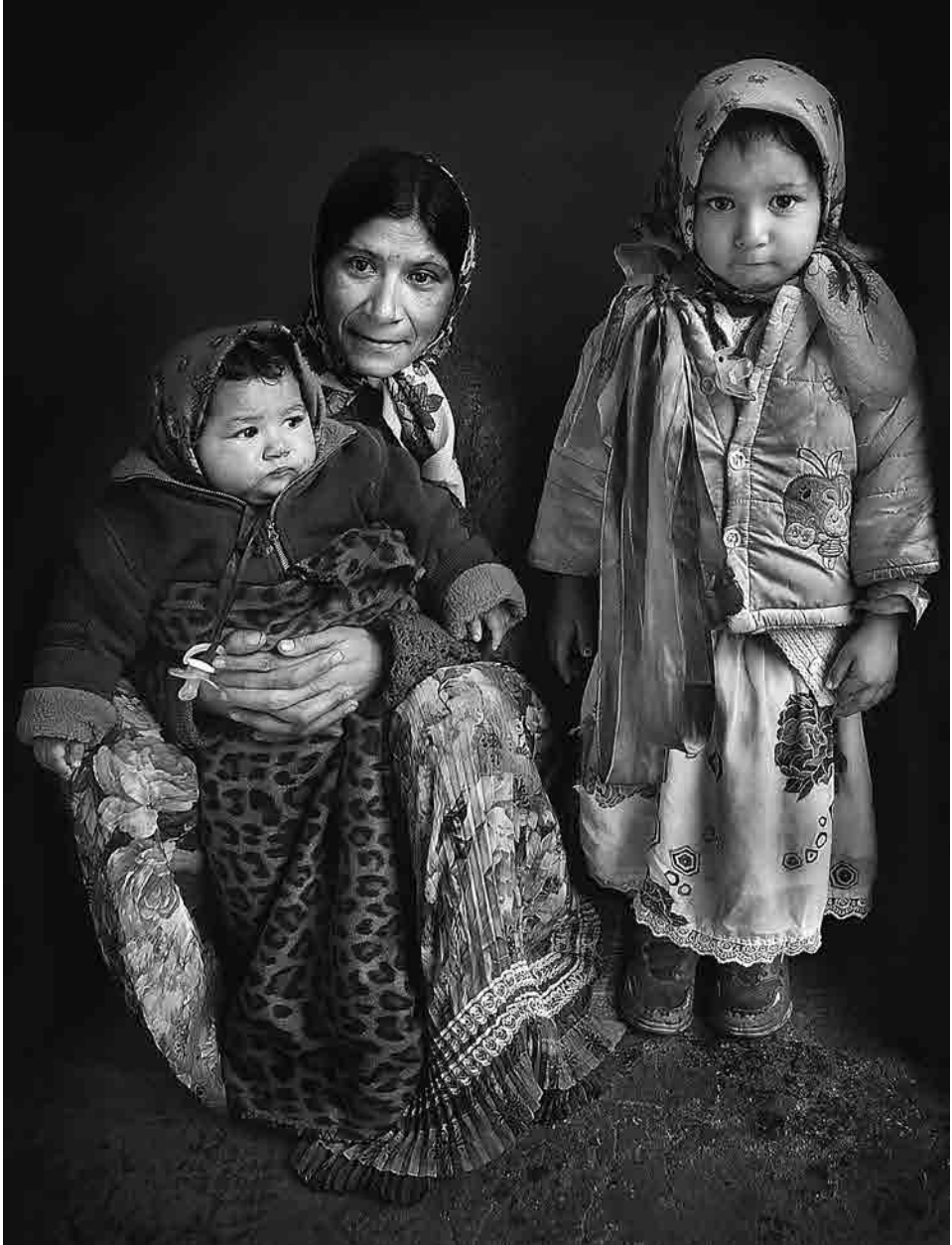
mondjuk, Elizabeth Blackwell doktor-nők tisztességtelenek?

– Nézze, aranyom. A maga retyerutyájáról vajmi keveset tudok, mindazonáltal meg kell jegyeznem, hogy egy arisztokrata hölgynek lehetne több esze annál, mint hogy emberhentesnek megy. Nem pusztán skandalum, de már-már perverzió. Blackwell asszonyról meg csak annyit, hogy egyszerűen elhagyta a hazáját csak azért, hogy orvosi diplomát szerezhessen. A tény, hogy azok a söpredékek ott New Yorkban meg is adták neki, ékes bizonyítéka annak, hogy az Egyesült Államokban egyszerűen nincsenek tisztában az alapvető erkölcsi szabályokkal, és hírből sem ismerik az illetant! Micsoda dolog az, kérem, hogy egy nő közvetlenül érintkezésbe kerüljön egy férfi pucér testével? Én negyven éve élek az urammal, és Mr. Chesterfieldet ez idő alatt egyszer sem láttam ruha nélkül, pedig aztán igencsak nagytermészetű ember az én drága Pierce-em. Kész istencsapása egy olyan gyenge egészségű asszonynak, mint én, de hát tűröm, amit az Úr rám mért. Ha dömöcköléssel van is kikövezve az utam a mennyországba, hát háton fekvé jutok oda, de odajutok, ha a fene fenét zabál is!

– De Mrs. Chesterfield!

– Jaj, aranyom, szörnyűségeket beszélék már magam is! Hát látja, hogy kihozott a sodromból? Hogy szavam ne feledjem, Blackwell asszony ráadásul vadidegen férfiak testét tapogatja naphosszat. Véleményem szerint az az asszony, aki orvosnak áll, legalább olyan erkölcstelen teremtés, mint a Cathy Eddowes!

– Értem, asszonyom. Mindazonáltal meg kell jegyeznem, hogy ön egy

szempillantás alatt igen erős áramütés következtében szenderülne jobblétre, és az egész város szeme láttára szállítaná el innen az elszenesedett hulláját, ha nem volnának alapos és pontos ismereteim a villanyos gépezetek működésének elméletéről.

– Ugyan már, micsoda képtelen ötlet! Magának igen furcsa a humora, drágám. Tudom ám, hogy csak viccel. Ott van az a huncut kis gödröcske az arcán. Látom, már mosolyog is. Mondja, hogy csak viccelt!

– Csak vicceltem.

– Hát persze, drágám.

– Elnézését kérem, asszonyom, nem akartam felzaklatni.

– Nem történt semmi, kedvesem. Majd csak kinövi az ilyen felforgató eszmék iránti lelkesedését, elvégre tisztességes asszony. No, de most már kezdje azt a történetet, mert megesz a kíváncsiság.

– Még egypár csavaró hátravan, egy pillanatnyi türelmet kérek. Ha megengedi, a kis Buffyt kieresztem a hátsó kertbe. Úgy tapasztaltam, hogy a dauergép működése közben a kutyák kényelmetlenül érzik magukat. Lehet, hogy a megnövekedett feszültséget érzik. Mr. Kosminski szerint a villanyos gépezetek egy számunkra alig hallható, magas frekvenciájú hangot adnak ki működés közben, és azt a kutyusok nem szeretik.

– Jól van, jól van. Eressze csak. Pá, édesem, anyuci nemsokára megy utánad. Jaj, a kis bohó! Hát nem egy aranyos állat? Mondtam az én Pierce-emnek, hogy a drága Buffy aranyat ér. Kitűnő vérvonalú jószág. Köztünk maradjon, de Lady Ashburton családfája sehol nincs az én Buffyméhoz képest. Persze ezt ne említse, kérem,

Cicelynek, ígérje meg, hogy köztünk marad!

– Ez csak természetes, asszonyom. Ami a fodrászatban elhangzik, az onnan nem kerül ki.

– Na, azért a Mitzi Stein Hajszalonja nem erről híres.

– Drága jó Mrs. Chesterfield, családom mottója: diszkréció mindennek felett.

– Ó, igen. Olyan ritkán találni megbízható cselédet manapság. Auúúú...

– Cselédet mondott, asszonyom?

– Harmadszor húzza meg a hajamat, Amélia, ez már-már inzultus!

– Mint említettem korábban, nagyon-nagyon szorosan kell tekernem. Cselédet mondott az előbb, asszonyom?

– Jaj, drágám, csak nem bántódott meg? Olyan kis csacsi lány még maga, Amélia! Higgye el nekem, hogy nem sértésnek szántam, csupán általánosságban fogalmaztam. Ön és a családja nyilván mesterei a szakmájuknak, de nem titok, hogy Mitzi Stein csak amolyan cselédféle. Tudja, annál a lompos ügyvédnél szolgált az Atherton Streeten. Jaj, mondja már, no! Tudja, az, aki olyan vastagon megszede magát a háborúban.

– Penningtone vagy Barryman?

– Barryman. Na, annak aztán jól jött a pöffeszkedő korzikai. Tudta, hogy a Boney nem is francia volt?

– Igen. A család Toscanából származott el.

– No, kérem, annál a semmirekellő, törpe szélhámosnál, illetve hát a feleségénél volt szobalány Mitzi. Már mint nem a Mária Lujzánál, hanem a Barrymanné asszonynál. Járt hozzá egy igazi francia frizőrnő, Madame Chatigneux, aki a szárnyai alá vette a

kis Mitzit. Engedte, hogy a sütővasat izzítsa, meg ilyesmi. Aztán történt az a botrány a Barryman fiatalúr körül, ami után Mitzinek mennie kellett. Az ifjú Barryman nem sokkal ezután lovasbalesetben meggyomorodott. A szerencsétlen. Pedig nagyon jó partinak számított annak idején. Hát így történt, hogy Mitzi beállt a madame mellé kiségitőnek, aztán, mivel örököse nem volt a szerencsétlen asszonynak, ráhagyta mindenét Mitzire. Jól járt a kis osztrák nőcske, meg kell hagyni, egész ügyesen keverte a lapokat.

– És miből gondolja, hogy nem a Barryman uracska... hogy nem ő volt az indiszkréción... ööö... kezdeményezője?

– Ugyan már, drágám, ne legyen naiv! Mitzi túl magasra kívánczolt, ahonnan aztán alaposan lepottyant, és megütötte a fenekét elég rendesen. Vagy tizenöt évig mit sem hallottunk felőle, állítólag a kontinensre távozott, aztán megint feltűnt Londonban. Pizkosul kikupálódva, mint valami úrinő. De mi a Társaságban tudjuk, hogy csak egy cseléd.

– A Mitzi végül csak megcsinálta a maga szerencséjét. Saját üzlete van, és bejáratos a legbefolyásosabb családokhoz.

– No de akkor is csak egy frizőrnő!

– Én is az vagyok, asszonyom.

– De magának van családfája, kérem. De Mitzi? Mitzi honnan jött? Senki sem tudja. Senki sem tud semmi biztosat. Csupa gyanús pletyka van a származása körül, egy állítólagos balkezről való kisenemesi retyerutyáról is szó esett akkoriban, de hát messziről jött ember azt mond, amit akar.

– Egyedül, a maga erejéből tartja el önmagát, sőt már a harmadik üzletét nyitja meg a jövő héten.

– Mert a vérében van a kufárkodás, ha érti, mire gondolok. Negyven év telt el a Barryman-botrány óta, de nincs se férje, se gyereke, akire hagyhatná az üzletét! Önző egy asszony, én mondom. Az a szerencséje, hogy olyan veszettül ügyes és fürge ujjai vannak. Majdnem, mint magának, Amélia kedvesem. De persze önnek nyilván több esze lesz, mint Mitzinek, és idejében gondoskodik majd arról, hogy...

– Készen vagyunk, asszonyom. Kérem, itt van ez a gumiszőnyeg, erre tegye a lábát. Egy pillanat, segíték, így, köszönöm. Nahát, hogy milyen pazar munkát végzett a cipésze. Ezek a gombok! Elefántcsont, ugye?

– Igen, tudja, a Haymarketen van egy igazán jó mesterember...

– Azt sajnos nem engedhetem meg magamnak, de a Saffron Hillen is találni egészen jó minőségű holmikat.

– Értem, drágám. Nyugodjon meg, nekem van ugyan szemem hozzá, és látom, hogy mások által levett holmiban jár, de...

– Minden bizonnyal. Most enyhe bizsergést fog érezni a fejbőrén és az ujjvégződésein.

– Nem fog fájni?

– Nem. Nem fog fájni.

– Biztos?

– Drága Mrs. Chesterfield, ez a villanyos masinéria pontosan azt teszi, amit tennie kell. Se többet, se kevesebbet.

– Tudja, drágám, már az ammóniaszagot is nehéz volt megszoknom, mintha...

– Mintha állott, vizeletes alsónéműk levét csurgatnám a hajára. Igen, erről már mások is panaszkodtak, de a dauervíz szaga már csak ilyen.

– Igen, de azért ez most mégiscsak más. Ez a masina...

– Nézze, Lydia! Tegnap lemondtam az összes mai előjegyzésemet, hogy az ön haját megcsináljam. Korán hajnalban keltem, átvizsgáltam a gépezetet, ellenőriztem a szigeteléseket. Az elmúlt másfél-két órában mostam és vágtam a haját, dauervízzel kezeltem, egyenként betekergettem a hajtincseit, rögzítettem az elektródákhoz, és most egyetlen hajszálnyira vagyok attól, hogy bekapcsoljam a gépet. Most még eldöntheti, hogy elsőként Londonban ön próbálja ki a villanyos dauergépet, vagy hagyjuk a csudába az egészet. Lekapom magáról az elektródákat, adok egy kendőt, és hazamehet a drága Pierce-hez így, ahogy van. Ön dönt.

– Ejnye, hogy begorombult, kedvesem!

– Nézze, Lydia, igazán megértheti, hogy mekkora családás ez most nekem. Én bíztam önben. Ön bátor asszony és egyben igazi hölgy. A saját lábamra akarok állni, nem élhetek örökké a családom nyakán. Az ön segítségével a sikeres teszt után megnyílnának előttem a társasági szalonok ajtai. Ön könnyen változtathatja a véleményét, önnek ott van Mr. Chesterfield, akinek neve és pozíciója megvédi önt. De nekem megrendelésekre van szükségem. Nem engedhetek meg magamnak egy elfecsérelt délutánt. Különösen most, hogy Mr. Kosminski újból szerencsét próbál az orvosi egyetemen.

– Látom már felindultsága okát, kedvesem, és ezúttal elnézem önnek, de jegyezze meg alaposan, főként ha általam kívánja megerősíteni a reno-méját, hogy ilyen hangnemet nem engedhet meg magának soha többé.

– Elnézést kérek, asszonyom.

– Jól van, no. Fátylat rá, Amélia. Indítsa be azt a masinériát, aztán kezd-

jen már bele a családtörténetébe, mert megesz a kíváncsiság.

– Máris.

– Tényleg bizsereg! Milyen csodálatosan furcsa érzés. Mintha ezernyi apró ujjacska masszírozná a fejemet.

– Még jobb is lesz.

– Meséljen hát, drágám! Mondja el nekem, mitől is olyan terhes az ön öröksége!

– A nagyapámmal, Gidion Cutterrel kezdődött az egész. Tudniillik meg-nősült.

– Megnősült?

– Igen. Asszonyt vitt a házhoz, tudja.

– Az értem, persze, de ez miért baj?

– Hát először nem volt baj. Aztán egyre furcsábban kezdett viselkedni az asszonyka. A nagymamám.

– Azaz?

– Egy dobozba gyűjtötte össze nagyapám haját. Ami kihullott, meg azt is, amit levágott. Mások fejről. Meg a saját haját is.

– Ez tényleg furcsa. Kiderült, hogy miért tett ilyet?

– Természetesen, de nem akarok ennyire előreszaladni. A nagyanyám körmöt is gyűjtött.

– Körmöt? Úgy érti, levesnek valót?

– Nem. Emberi körmöt. Meg fogat.

– Ez merőben... ööö... bizarr, drága gyermekem.

– Az. Egy nap a nagyapámat in flagranti érte a mamám Mrs. Schalgowatzcal a fodrászüzlet raktárában. Mindig is gyanús volt az az asszony. Valahogy olyan fésületlen volt, ha érti, hogy mire gondolok. Slampos, nagyhangú és ápolatlan. Nem tudom, hogy mit látott benne a nagyapám. És iszonyúan rossz túrós buktát sütött. Már mint Mrs. Schalgowatz. Ehetetlen volt, de tényleg.

– Sikamlós egy történet, kedvesem.
– Várjon türelemmel, lesz ez még cifrább. Ahogy mifelénk mondják, lett is cirkusz, de rögtön. A nagyanyám egészen addig a napig csendes, magának való asszonyka volt, legalábbis a családi fáma így regéli el a történetet. Aznap azonban annyira kikelt magából, hogy csak úgy repkedtek a teáscsészék. Akkor tört el a dédanyám porcelánkészletéből a cukortartó.

– És a nagyapja mit tett?

– Megcsapta. Illetve hát elmondása szerint csak meglegyintette, de azért eleredt a mamám orra vére. Semmiség persze, de a nagyanyám egyszeriben megszelídült újra. A nagyapám igen erélyes ember volt, keményen fogta az üzletét, a családját, és a feleségével sem bánt különül.

– Helyesen cselekedett. A Biblia is azt írja, hogy az engedetlen asszonyt meg kell vesszőzni.

– Szerintem annak idején egészen másfajta vesszőt használtak, mint a mi időnkben. Ha érti, mire gondolok...

– Vessző? Milyen más vesszőre is gondolhatna bárki?

– Hát amolyan másfélére, asszonyom. Amitől megszelídül az asszonynépség.

– Ej, Amélia, maga milyen huncut nőszemély! No de folytassa, kérem, folytassa.

– Tehát Gidion nagyapó megcsapta a nagyanyámat.

– Hogy hívták a kedves mamát?

– Úgy, mint az édesanyámat és engem. Améliának. De a papa csak Mitzinek szólította.

– Mitzinek?!

– Igen.

– Jóságos istenem... csak... csak nem?

– Csak de. Ne lepődjön meg ennyire, drága Lydia! Maga is elismerte, hogy milyen ügyes, fürge ujjai vannak Mitzi Steinnek. Tudja, családi örökség. Csukja be a száját, Lydia, nagyon bután fest így. Hogy szavam visszakanyarítsam a történethez, az ominózus pofon utáni reggelen a nagyapámat mintha kicserélték volna. Halk szavú lett, szinte zárkózott. És a haja...

– Mi történt a hajával?

– Hófehér lett. Mind egy szálíg hófehér. A gyönyörű, hollófekete haja odalett.

– Szentséges Szűz Mária! Hát mi történt a szerencsétlen emberrel?

– Tudja, a nagyanyám nem véletlenül gyűjtötte össze az emberi haját. Hitt abban, hogy ha megszerzi valakinek a haját, fogát vagy körmét, azáltal akaraterővel bírhat az illető felett.

– Szűz Mária, Szent József, ez boszorkányság!

– Mindig csodáltam a tájékozottságát és megfigyelőkéességét, Lydia. Pontosan az. Boszorkányság, mágia, okkultizmus. Aztán képzelje csak, minő tragédia történt! Mrs. Schalgowatz pár nap múlva megfulladt. Egy éjszakai torkoskodás közben félrenyelt egy falat túrós buktát. A kamrájában találta meg a házvezetőnője. Egészen el volt kékülve az arca.

– Szerencsétlen asszony!

– Aztán egy nap megtaláltam a babát is.

– Miféle babát?

– Egy viaszbabát. Egy fiókban, a kaptűk között. Tudja, a nagyanyámnak gyönyörű, derékig érő, gesztenyebarna haja volt. Vastag, erős szálú, hullámos. Mint az enyém. Mindig roppant furmányosan hordta a kontyát, de egyszer sem láttam, hogy hajtút használt

volna. Mintha a frizurája magától maradt volna a helyén. Szentül hittem, hogy valami tündérvarázslat tartja a helyén a tincseit. Azon a rengeteg hajon úgy álltak a hetyke kis kalapok, hát még az elegánsabbak, gyönyörű tüllel díszítettek, hogy bármelyik úri dáma megirigyelhette volna. A szél azonban nem volt jó barátságban a nagyanyám kalapjaival. Szerintem az én nagyanyám volt az egyetlen hölgy a környéken, akinek száznál is több kalaptúje akadt.

– Nem értem. Hogy jön a kalaptú a nagyapjához?

– Ahogy azt az imént mondtam, egy nap a nagymamám gardrójában játszottam, és a kalaptúk között megtaláltam a babát. Épp olyan volt, mint Gidion nagyapó. Snájdig, széles vállú, tetterős ember benyomását keltette, pedig csak egy baba volt. A nyaka körül pár szál hollófekete hajszállal. Itt-ott elszórva tűnyomokat is találtam a szíve körül. Mondtam már, hogy a nagyapámnak rendetlenkedett a szíve?

– És aztán?

– Játszottam vele.

– Játszott? Mivel játszott?

– A babával. Megsétáltattam az ablakpárkányon, párszor le is ejtettem. Az egyik lába megrepedt...

– Szentséges atyaúristen!

– Persze én megijedtem, és gyorsan vissza akartam tenni a bábút a kalaptúk közé, de annyira remegett a kezem, hogy beleejtettem a fiókba, és...

– Amélia, maga elhatározta, hogy a frászt hozza rám?

– Lydia kedves, ön volt kíváncsi a családi örökségemre.

– Pusztán okkult rémtörténetekkel zaklatja a lelkemet.

– A nagyapám másnap elhalálozott. Az orvos szerint szívrohamban, de én meg voltam győződve róla, hogy az a kalaptú ölte meg, ami átszúrta a mellkasát. Mármint a babáét.

– Ej, hallgasson már el!

– Már nem kíváncsi? Pedig a java még csak most jön!

– Egészen megrémít, Amélia.

– A temetés után a nagyanyám bejött hozzám a gyerekszobába. Sosem volt köztünk afféle szívélyes nagymama-unoka kapcsolat. Én csak egy cserfes, szeleburdi kislány voltam, aki ha csak tehetett, rossz fát tett a tűzre. Ő pedig a családi vállalkozás vezetője.

– Nem a nagyapja?

– A nagyapám alapította a céget Gidion Cutter & Fia néven.

– Sosem hallottam róla.

– A nagyapám, bár éveken át reménykedett, sosem született fia. Csak az anyám. Amikor a nagyapám visszahúzódott önmagába, a nagyanyám vette át a családi vállalkozás vezetését. Így született az első Mitzi Stein Hajszalón. Apám tehetséges grafikus volt, pazar szép plakátokat festett, édesanyám pedig úgy értett az emberi hajhoz, ahogy még előtte senki a családban. Még Mitzi mama sem. Szép pár voltak. Édesapám a földet is imádtá, ahova anyám lépett. De hol is tartottam...

– A Mitzi... izé... a nagyanyja be ment önhöz a gyerekszobába.

– Igen. Leült az ágyam szélére, és csak nézett rám a nagy, sötét szemével. Tudtam, hogy tudja. Hogy én öltem meg a nagyapát.

– Mondta?

– Nem, nem mondta. Csak nézett. Aztán elmosolyodott, megsimogatta a hajamat, egy apró babát tett a párnámra, majd távozott.

– Egy babát?
– Igen. Egy viaszbabát. Szakasztott a másom volt. A nyakán lazán lógott pár szál haj, de egyébiránt sértetlen volt.

– A baba?

– Igen. Akkor úgy éreztem, mintha minden bánat és fájdalom kiszállt volna a testemből. Könnyűnek és boldognak éreztem magam. Meséltem, hogy kislánykoromban asztmám volt? Képzelve, az orvosok szerint egészen csodálatos gyógyulás volt az enyém.

– Amélia, drága Amélia, szépen kérem, hogy fejezze be! Én nem bírom tovább hallgatni ezt a szörnyűséget.

– Kedves, édes Lydiám, nem mondták még önnek, hogy aki kíváncsi, az hamar megöregszik?

– De hát micsoda egy szörnyeteg nőszemély a maga nagymamája? Hogy volt képes ilyesmikre? Egy életen át kínozza azt a szerencsétlen férjét!

– Megütötte!

– Tessék?

– Gidion nagyapó. Megütötte a nagymamám!

– És a másik baba? Nem mondhatja, hogy van értelmes magyarázat arra, hogy valaki egy gyermeket büntessen ilyen borzalmas módon?

– Igen csintalan kislány voltam. Néha levertem ezt-azt. Említettem már a dédikém porcelán teáskészletét, ugye? Hát igen. Kár volt érte. Virgoncságért nem kellett a szomszédba mennem. Meg elszakítottam a legszebb ruháimat. Tudja, szerettem fára mászni, mint a kisfiúk. Egyszer le is estem, és a lábam eltörött. Két helyen. Aztán asztmás lettem, és többet nem mászhattam fára.

– Édes Jézusom! Milyen családból származik maga?

– Ön mondta, kedves Lydia, hogy szerencsések azok az emberek, akik ismerik a gyökereiket.

– Most azonnal szedje le rólam a... az elektro... izé... a kösöntyűit! Végeztünk, én ezt nem hallgatom tovább!

– Sajnos nem engedhetem el.

– Tessék?

– Még nem végeztünk. Idő kell a dauergépnek. Ha most félbehagyjuk az eljárást, úgy fog kinézni, mint Lady Ashburton terrierje egy Hyde parkban töltött nap után. Lucskosan és loboncosan. Én pedig egy életre elfeledhetem a társasági hölgyek támogatását.

– Maga komolyan azt hiszi, hogy ezek után bármelyik barátnémnak beajánlom magát? Nem érdekelnek a kifogásai! Szedje le! Állítsa meg ezt az ördögi szerkezetet! Most azonnal!

– Értem. Egy pillanatot kérek.

– Most meg hova megy?

– Drágám! Drágám, feljönnél egy pillanatra?

– Mit csinál? Most mondja meg, hogy mi a jó fészkes fenét csinál?

– Ejnye, Mrs. Chesterfield drága, hát illik így beszélnie egy úri hölgynek?

– Jaj, de jó, hogy jön Mr. Kosminski! A felesége... sajnálom, hogy pont tőlem kell megtudnia, de... Mr. Kosminski, az ön felesége megőrült!

– Jól van, Lydia? Olyan zaklatottnak tűnik. És mintha... Amélia, édes kincsem, mintha égett szőr szaga volna a jó Lydiának.

– A hajam! Istenem, a hajam! Mit tett velem, maga átkozott boszorkány!

– A szépségért meg kell szenvedni, mint említettem volt.

– Aaron! Most azonnal parancsolja meg a feleségének, hogy szedje le rólam a masinériáját!

– Sajnos nem tehetem, asszonyom. Tudja, meg van kötve a kezem. Efektíve is.

– Ezt nem értem... Aaron, józan maga egyáltalán?

– Kincsem, mutasd meg neki!

– Aaron! Maga meg mit kotorászik a zsebében? Mi... mi... mi az?

– Mrs. Chesterfield, engedje meg, hogy bemutassam Mr. Aaron Kosminskit.

– De hát... de hát ez... ez... ez egy baba. Hát ilyet! Hát, hát...

– Ne hápogjon már, az úristenit neki, mert én mondom, megkopasztom, mint egy vén tyúkot, aztán felteszem föni levesnek!

– De Amélia!

– Aaron! Édesem, légy olyan jó, hogy megszabadítasz ettől a háрпиától! Egy éve hallgatom, de azt hiszem, hogy most lett végleg elegendő a sápi-tozásából.

– Természetesen, kedvesem. A kívánságod számomra parancs.

– Tudom, drágám. Lydia, őszintén sajnálom, de fel kell bontanom az egyezségünket. Ön mégsem az a hölgy, aki megnyitja előttem a szalonok ajtaját.

– De Amélia! Könyörgöm! Aaron!

– Nyugodjon meg, Lydia! Csak egy kicsit fog fájni. Ha jól viselkedik, bőkezűen bánok majd a kloroformmal.

– Aaron? Mi történik velem? Mozog a szék! Szűz Máriám, sülyvedek! Segítsen már valaki! Buffy! Kuttyuskám!

– Kapaszkodjon a karfába, Lydia, most székestül lesiklik szépen a pincébe. Drágám, Mrs. Chesterfield egyre jobban büzlik!

– Nagyon felidegesített. Ha hallottad volna, hogyan beszélt Mitzi mamáról!

Azt hiszem, megpörköltém. Már mint Lydiát. Undorító szaga van, nem?

– De. Az. Legközelebb finomabban bánj az áramerősség-szabályozóval.

– Jól van, persze, csak tüntesd már el.

– Aaron! Amélia! Könyörgöm... esküszöm mindenre, ami szent, kérem... én nem mondom el senkinek...

– Érdekes, hogy az emberek mennyire egyformák, nem gondolod, Aaron? Amint perzselődni kezd a hajuk, rögtön lemállik róluk minden gőg és máz. Nyáladzanak, könyörögnek, nyöszörögnek. Szánalmasak.

– Nem értek egyet. Cathy Eddowesba sokkal több büszkeség szorult, mint a méltóságos asszonyba.

– Mondasz valamit, édesem. Az a lány elég keményen állta a sarat. Csak akkor kezdett sikítózni, amikor meg ejtetted az első bemetszést a köldöke felett. Erről jut eszembe, köszönöm az élményt, drágám, roppant tanulságos volt a viviszekció.

– Csak tanulságos? Megbántasz, Amélia.

– Jaj, te bohó, te! Elismerem, volt benne valami... izgató is. Mit gondolsz, ha végeztünk Lydiával, esetleg... megvesszőzhetnél...

– Tudod, hogy mindig igyekszem a kedvedre tenni. De most siess, kedvesem. Zárj be gyorsan, addig én előkészítem Ölydiaságát a műtéthez.

– És mi legyen a kutyával?

– Okos, engedelmes jószágoknak tűnik...

– Csak nem? Komolyan? Megtartatom?

– Egye fene, megtarthatod.

– Olyan jó vagy hozzám, Aaron!

– Egy ilyen asszony mellett lehetek más?!